

UITSPRAAK 20-053

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake
het beroep van [naam], appellante
tegen
de Examencommissie Bachelor [X], verweerder

Procesverloop

Bij besluit van 29 januari 2020 heeft verweerder het essay van appellante voor de onderwijseenheid [X] ongeldig verklaard wegens plagiaat. Verweerder heeft appellante de mogelijkheid gegeven om een nieuw essay met een nieuw onderwerp in te leveren, dat maximaal met een 6,0 wordt beoordeeld. Verweerder is tot deze sanctie gekomen, omdat het de eerste keer is dat plagiaat is geconstateerd en de onderwijseenheid een aanvullende eis is voor het bindend studieadvies.

Op 9 maart 2020, ontvangen op 12 maart 2020 heeft appellante administratief beroep bij het College ingesteld.

Op 15 april 2020 heeft verweerder getracht een minnelijke schikking te treffen met appellante, maar appellante heeft hier niet op gereageerd.

Op 11 augustus 2020 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op 19 augustus 2020 tijdens een (online) zitting van een kamer uit het College. Appellante heeft aan de zitting deelgenomen. Namens verweerder heeft [naam], ambtelijk secretaris van de examencommissie Bachelor [X], deelgenomen.

**Uitspraak
20-053**

Blad 2/7

Overwegingen

1 – Feiten en omstandigheden

Op 9 december 2019 heeft appellante haar essay voor de onderwijseenheid ingeleverd.

In januari 2020 werd verweerder door de examiner van de onderwijseenheid op de hoogte gesteld van het vermoeden van plagiaat in het essay van appellante.

Op 27 januari 2020 hebben verweerder en appellante met elkaar gesproken over het vermoeden van plagiaat.

2 – Het standpunt van verweerder

Verweerder stelt zich op het standpunt dat het essay van appellante opvallende gelijkenis vertoont met het essay van een medestudent. Gelet hierop is verweerder van mening dat de examiner terecht plagiaat heeft vermoed en dat er een zekere vorm van samenwerking of coördinatie moest zijn geweest tussen de twee studenten. Omdat verweerder niet heeft kunnen achterhalen hoe er plagiaat is gepleegd en wie van wie heeft geplagieerd, heeft verweerder beide studenten dezelfde sanctie opgelegd.

3 – De gronden van het beroep

Appellante stelt zich op het standpunt dat het essay geheel door haarzelf is geschreven. Zij heeft geen passages van medestudenten overgenomen of met hen uitgewisseld. De door verweerder als plagiaat aangemerkte passages betreffen verwijzingen in voetnoten en de bibliografie. Er is geen plagiaat in de kern van haar essay geconstateerd. Zij stelt dat het niet verrassend is dat medestudenten tot vergelijkbare voetnoten zijn gekomen, omdat de bronnen tot de voorgeschreven literatuurlijst behoren. Verweerder heeft appellante geen inzage verschaft in het essay van de medestudent dat met haar essay overeenkomt. Zij heeft ter staving van haar onschuld de metadata verstrekt waaruit blijkt dat zij op 11 november 2019, ruim voor de deadline van het essay, de conceptpassages heeft opgesteld.

Uitspraak
20-053
Blad 3/7

4 – Relevante regelgeving

De Regels en Richtlijnen van de examencommissie van de bacheloropleiding [X] 2019-2020 vermeldt, voor zover hier van belang:

Artikel 1.2

fraude: elk handelen (waaronder het plegen van plagiaat) dat het op juiste wijze vormen van een oordeel over de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt wordt als fraude in de zin van artikel 7.12b van de wet beschouwd. Hierin is ook begrepen het voornemen dan wel het aanzetten tot dit handelen en het nalaten van een handeling. Zie voor plagiaat ook het Universitair Protocol Plagiaat;

Artikel 6.3 Werkwijze bij constatering van plagiaat

6.3.1 De examinerator controleert alle werkstukken die fungeren als deelttoets of tentamen en die als doel hebben kennis en vaardigheden te toetsen en het eindwerkstuk op plagiaat. Hij/zij kan hiertoe gebruik maken van een voor de universiteit beschikbaar gemaakt detectieprogramma. Studenten zijn gehouden ten behoeve van de controle op plagiaat hun schriftelijke werk digitaal ter beschikking te stellen en desgevraagd via dit programma in te leveren.

6.3.2 Indien de examinerator plagiaat constateert dan wel een vermoeden van plagiaat heeft, deelt hij/zij dit zo spoedig mogelijk mede aan de examencommissie.

6.3.3 De examinerator stelt het desbetreffende werk en indien beschikbaar het rapport dat gegenereerd is door het plagiaat detectieprogramma, vergezeld door zijn/haar eigen bevindingen ter beschikking aan de examencommissie.

6.3.4 In geval van verdenking van plagiaat kan de examencommissie de examinerator, de student en anderen horen. De examencommissie besluit op basis van het gehoorde en de bevindingen van de examinerator of een maatregel aan de orde is en, zo ja, welke de passende maatregel is. De beoordeling van het tentamen volgt pas na een besluit van de examencommissie waarin deze het tentamen vrijgeeft voor beoordeling.

Artikel 6.5 Door de examencommissie op te leggen maatregelen en sancties

6.5.1 De maatregelen en sancties die de examencommissie kan opleggen zijn:

- a. het geven van een officiële waarschuwing en deze opnemen in het studentdossier
- b. het ongeldig verklaren van het (deel) tentamen, werkstuk, paper, scriptie of onderzoeksopdracht of het cijfer 1.0 als uitslag van het (deel)tentamen vast stellen;

**Uitspraak
20-053**

Blad 4/7

- c. en/of het uitsluiten van het deelnemen aan het maken van of schrijven van een (deel)tentamen, ten aanzien waarvan de onregelmatigheid, de fraude en/of het plagiaat is geconstateerd voor de duur van ten hoogste één jaar;
- d. en/of het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer andere (deel)tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar;
- e. en/of het uitsluiten van het deelnemen aan onderwijs, tentamens en examens van één of meer door de faculteit verzorgde opleidingen voor de duur van ten hoogste één jaar.

Vakken die in de periode van uitsluiting aan een andere faculteit of een andere instelling van hoger onderwijs zijn gevolgd en behaald (waaronder mede worden begrepen werkstukken, papers en scripties die met goed gevolg zijn afgerond) kunnen op generlei wijze worden ingebracht in het curriculum.

In het Universitair Protocol Plagiaat is, voor zover hier van belang, vermeld: In het algemeen wordt onder plagiaat verstaan dat je woorden, gedachten, analyses, redeneringen, afbeeldingen, technieken, computerprogramma's enz. die van een ander afkomstig zijn bedoeld of onbedoeld presenteert als eigen werk. Daarbij moet niet alleen worden gedacht aan 'knippen en plakken'; de meeste studenten zullen nog wel begrijpen dat dat niet mag zonder erbij te vermelden van wie het materiaal afkomstig is. Maar ook het parafaseren van andermans teksten, bijvoorbeeld door enkele woorden te vervangen door synoniemen en een paar zinnen te verwisselen is plagiaat. Zelfs als je een redenering of analyse van een ander in eigen woorden navertelt zonder daaraan iets nieuws toe te voegen, kan er sprake zijn van plagiaat; je doet het dan immers voorkomen alsof je de redenering zelf hebt bedacht, terwijl dat niet waar is. Dat geldt nog steeds als je stukjes van het werk van verschillende auteurs bij elkaar brengt zonder te vermelden waar deze vandaan zijn gekomen.

5 – De overwegingen ten aanzien van het geschil

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

In de e-mail van verweerder van 15 april 2020 aan appellante heeft verweerder toegelicht dat het essay van een medestudent precies dezelfde argumenten in dezelfde volgorde behandelde met bijna geheel identieke voetnoten. De gelijkenis tussen de voetnoten van appellante en die van haar medestudent betreffen de inhoud, stijl (inclusief onregelmatigheden) en volgorde.

Uit de rechtspraak van het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs volgt dat als de overeenkomsten tussen – zoals in dit geval – de essays van twee

Uitspraak
20-053
Blad 5/7

studenten te groot zijn om op toeval te berusten, dit tot de slotsom kan leiden dat sprake moet zijn geweest van fraude (zie de uitspraken van 21 maart 2017, zaaknummer 2017/039.5 en 4 februari 2020, zaaknummer 2019/113). Uit de rechtspraak van het CBHO en die van het College volgt ook dat een student die tijdens het maken van een tentamen, waaronder begrepen het schrijven van een essay, informatie aan een andere student beschikbaar stelt, zich schuldig maakt aan fraude (zie de uitspraak van het CBHO van 11 december 2019, zaaknummer 2019/099 en die van het College van 3 mei 2018, zaaknummer CBE 2017-397 en 2017-398 en van 29 september 2020, zaaknummer CBE 20-210. Hiervoor is niet vereist dat de student die informatie bewust en weloverwogen aan een andere student ter beschikking stelt. Voldoende is als hij door zijn handelen of nalaten het risico heeft aanvaard dat een andere student van zijn werk kennis kon nemen.

Dit laat onverlet dat als verweerder aan een student een sanctie wil opleggen omdat sprake is of moet zijn geweest van fraude, het aan hem is aannemelijk te maken dat de studenten daadwerkelijk hebben samengewerkt, dan wel dat één van beiden zich schuldig heeft gemaakt aan handelen of nalaten waardoor de andere student kennis van zijn werk kon nemen.

Het College is van oordeel dat verweerder daarin in dit geval niet is geslaagd. Ter zitting heeft verweerder weliswaar toegelicht dat de medestudente heeft verklaard dat zij het essay van appellante in bezit had gekregen, maar verweerder heeft vervolgens geen nader onderzoek verricht naar de manier waarop die medestudente in het bezit van het essay is gekomen. Appellante heeft verklaard dat dit mogelijk gebeurd kan zijn doordat zij verzuimd heeft uit te loggen toen zij haar computer even onbeheerd achterliet. Ook heeft verweerder niet of nauwelijks inspanningen verricht om boven tafel te krijgen wie van wie geplagieerd heeft. Een vergelijking van de studieresultaten van beide studenten had daarvoor aanknopingspunten kunnen bieden. Verder had verweerder appellante en de medestudent met elkaar en elkaars verklaringen kunnen confronteren. Verweerder heeft dit alles nagelaten en volstaan met de constatering dat, gezien de overeenkomsten in beide essays, sprake moet zijn geweest van fraude. Om het gebrek aan onderzoek te compenseren heeft verweerder vervolgens gekozen voor het opleggen van een lichte sanctie en daarmee het risico aanvaard aan een onschuldige student toch een sanctie op te leggen. Appellante is niet met de verklaring van de student geconfronteerd of in de gelegenheid gesteld daarop te reageren nadat verweerder haar ook over de identiteit van die student had ingelicht. Tot slot heeft verweerder niet of nauwelijks inspanningen verricht om boven tafel te krijgen wie van wie geplagieerd heeft. Dit alles leidt het College tot de slotsom dat het bestreden besluit niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid en in strijd met artikel 3:2 van de Awb is genomen.

Uitspraak
20-053
Blad 6/7

Hoewel het voorgaande al tot vernietiging van het bestreden besluit leidt, hecht het College eraan nog het volgende te overwegen. Volgens vaste rechtspraak van het College (zie de uitspraak van 6 augustus 2018, zaaknummer CBE 17-322) is verweerder verplicht uit eigen beweging aan het College alle informatie te verstrekken die voor de beoordeling van het beroep relevant zouden kunnen zijn. Het staat verweerder daarbij niet vrij enige afweging te maken stukken wel of niet te verstrekken. Tot de over te leggen stukken behoren in elk geval alle stukken die verweerder bij het nemen van het besluit in aanmerking heeft genomen. Het staat verweerder niet vrij de stukken te anonimiseren. Wel kan verweerder het College verzoeken de stukken slechts geanonimiseerd aan de wederpartij ter beschikking te stellen.

In dit geval heeft verweerder aan deze verplichting niet voldaan. De door verweerder aan het College overgelegde stukken zijn summier. Verweerder heeft slechts één voorbeeld verstrekt waarin de voetnoten van appellante woordelijk overeenkomen met de voetnoten van de medestudent. Verweerder had aan het College de turnitin-rapportages van beide studenten moeten overleggen en duidelijker in de bestreden beslissing moeten vermelden dat de tegengeworpen overtreding ook betreft het uitwisselen van informatie waardoor precies dezelfde argumenten in dezelfde volgorde in beide essays aanwezig is en welke argumenten het precies betreft. Ook had verweerder verslagen van de gesprekken die met appellant en de medestudent zijn gevoerd moeten overleggen alsmede de door beide studenten behaalde studieresultaten. Tijdens en na afloop van de hoorzitting heeft verweerder weliswaar – wat – nadere informatie aan het College toegezonden, maar daarmee kan voormelde tekortkoming niet worden gecompenseerd.

Gelet op het bovenstaande dient het beroep gegrond te worden verklaard en het bestreden besluit te worden vernietigd. Nu het een ambtshalve genomen besluit betreft, is verweerder niet verplicht een nieuw besluit te nemen. Als verweerder daarvan afziet, is zij wel verplicht aan appellante rechtsherstel te bieden door het oorspronkelijke essay alsnog en op de gebruikelijke manier te beoordelen, waarbij uiteraard niet geldt dat maximaal het cijfer 6 behaald kan worden. Als verweerder een nieuw besluit neemt en appellante een sanctie oplegt, kan appellante daartegen administratief beroep bij het College instellen als zij zich met dat besluit niet kan verenigen.

Uitspraak
20-053

Blad 7/7

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

- I. verklaart het beroep gegrond;
- II. vernietigt het bestreden besluit van 29 januari 2020.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. O. van Loon (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, M. Heezen LLB, dr. C.V. Weeda en E.L. Mendez Correa BA (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. D.H. Mandel.

mr. O. van Loon,
voorzitter

mr. D.H. Mandel,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: